

AUTOINFORME DE SEGUIMIENTO

Máster Universitario en Marketing, Consultoría e Comunicación Política

Curso Académico: Curso 2017-2018

■ Datos da universidade e do título obxecto do seguimento

■ Cumprimento do proxecto establecido

■ Dimensión 1. A xestión do título

■ Criterio 1. Organización e desenvolvemento

■ Criterio 2. Información e transparencia

■ Criterio 3. Sistema de garantía de calidade

■ Dimensión 2. Recursos humanos

■ Criterio 4. Recursos Humanos

■ Criterio 5. Recursos materiais e servizos

■ Dimensión 3. Resultados de aprendizaxe

■ Criterio 6. Resultados da aprendizaxe

■ Criterio 7. Indicadores de satisfacción e rendemento

■ Listaxe de evidencias e indicadores

■ Modificacións do plan de estudos

■ Plan de Melloras

■ Abertas Curso 2017-2018

■ Criterio 7 - Indicadores de satisfacción e rendemento

■ AM-1

■ Outros criterios

■ AM-2

■ Finalizadas Curso 2017-2018

■ Criterio 7 - Indicadores de satisfacción e rendemento

<u>1. DATOS DA UNIVERSIDADE E DO TÍTULO OBXECTO DE SEGUIMENTO</u>	
Denominación do título	Máster Universitario en Marketing, Consultoría e Comunicación Política
Mencións/Especialidades	
Universidade responsable administrativa	Universidade de Santiago de Compostela
En caso de títulos interuniversitarios, universidade/s participante/s	
Centro responsable	Facultade de Ciencias Políticas e Sociais
Centro/s onde se imparte	Facultade de Ciencias Políticas e Sociais
Rama de coñecemento	Ciencias Sociais e Xurídicas
Número de créditos	60 ECTS
Profesión regulada	Non
Modalidade de impartición	Presencial
Curso de implantación	2012/2013
Data acreditación ex ante (verificación)	28/12/2012
Data renovación acreditación	04/10/2016

2. CUMPRIMENTO DO PROXECTO ESTABLECIDO

DIMENSIÓN 1. A XESTIÓN DO TÍTULO

CRITERIO 1. ORGANIZACIÓN E DESENVOLVEMENTO:

Estándar: O programa formativo está actualizado e implantouse de acordo coas condicións establecidas na memoria verificada.

Analizar e valorar se o desenvolvemento do plan de estudos realizou conforme a memoria verificada e non se produciron incidencias graves, o que permitiu unha correcta adquisición das competencias por parte dos estudantes.

1.1.- O título mantén o interese académico e está actualizado segundo os requisitos da disciplina, avances tecnolóxicos e científicos, necesidades socioeconómicas e requisitos da profesión.

Aspectos a valorar:

- O perfil formativo/egreso do título mantén a súa relevancia e está actualizado segundo os requisitos do seu ámbito académico, científico e profesional e, no seu caso, segundo as necesidades e requisitos da profesión regulada.

Reflexión/comentarios que xustificuen a valoración:

A valoración sobre a relevancia do título de Máster de Marketing, Consultoría e Comunicación Política, de acordo cos criterios da Comisión Académica, segue a ser moi positiva, en canto que responde a unha materia e a unha profesión que se encontran nun acelerado proceso de tecnificación e nunha ostensible expansión da demanda de titulados que respondan aos criterios de xestión e comunicación política das novas sociedades.

Esta resposta moderna e actualizada non se fundamenta so nos contidos académicos ofertados no Máster, senón que trae fundamento da axeitada formación da que xa están dotados moitos alumnos que proceden de titulacións como o Grao en Ciencia Política e en Ciencias da Comunicación que, no caso da Universidade de Santiago, xa foron adaptadas aos obxectivos de profesionalización actualizada que asumen ambas facultades.

A recente creación da revista científica MARCO, (2015), que se xestiona dende o Departamento de Ciencia Política da USC, e que está vinculada tamén coa asociación de profesionais e expertos ALICE, da idea desta orientación equilibrada do Máster de cara aos campos profesional e científico.

As reflexións que xustifican dita valoración son as seguintes:

- A alta demanda (100% en 2012; 91% en 2013; 89 % en 2014, 100% en 2015, 72,5% en 2016, 67.5% en 2017) de prazas ofertadas (60 en 2012; 100 en 2013 e 100 en 2014, 80 en 2015, 2016 e 2017) constatándose nos dous centros nos que se imparte o título. Cabe precisar que aínda que a demanda diminúe a partir do 2016, só o fai na sede do IUIOG, o que presumiblemente se debe a modificacións internas acaecidas no Instituto.
- O elevado número de prazas adxudicadas a alumnos españois que proceden de fóra de Galicia: (37,7% en 2012; 35,16% en 2013; 38,2% en 2014, 24,14% en 2016 e 29,63 no curso 2017/2018).
- O elevado número de prazas adxudicadas que proceden de outros países da UE e do resto da comunidade internacional: (21,3% en 2012; 30,77% en 2013; e 24,72% en 2014, 24,14% en 2016 e 16,67% no curso 2017/2018).
- Unha boa nota media de acceso de 7,31 en 2015/2016 e de 7,18 no 2016/2017 e 7,34 no curso 2017/2018, tendo neste último curso o 100% dos alumnos unha nota media superior a 6.
- A elevada porcentaxe de alumnos que son titulados noutras universidades (68,52% no curso 2017/2018).
- A alta porcentaxe de alumnos admitidos que proveñen das titulacións preferentes.
- O plan de estudos encóntrase perfectamente homologado nas dúas sedes nas que se imparte a titulación (Facultade de Ciencias Políticas e Sociais da USC, e Instituto Ortega e Gasset, en Madrid).

1.2.- O plan de estudos desenvolveuse seguindo a oferta de módulos e materias previstas na memoria verificada.

Aspectos a valorar:

- A oferta de módulos e materias correspóndese co establecido na memoria de verificación e, se é o caso, nas sucesivas modificacións.
- O Desenvolvemento das actividades académicas, metodoloxías docentes, sistemas de avaliación e cualificación, correspóndese co establecido na memoria de verificación e permite a consecución das competencias. O tamaño dos grupos é adecuado ás actividades formativas.
- No seu caso, o curso de adaptación cumpre a súa función en canto á adquisición de competencias e coñecementos, por parte dos estudantes que os cursen e adecúase ao establecido na memoria de verificación do título.
- Participación do alumnado en programas de mobilidade.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

A oferta de módulos e materias correspóndese co establecido na memoria de verificación en ambas sedes, tal e como se evidencia na información pública do Máster, e nos programas de organización docente. Todas as materias incluídas na memoria do título son impartidas, se ben con certas diferenzas de planificación temporal, en ambas sedes.

O desenvolvemento das actividades académicas, metodoloxías docentes, sistemas de avaliación e cualificación, correspóndense co establecido na memoria de verificación, tal e como se pode apreciar nas guías docentes que están publicadas na web da USC e do IUIOG. Ditas guías docentes están orientadas á adquisición por parte do alumnado, das competencias previstas na memoria de verificación.

Ademais o tamaño dos grupos é adecuado ás actividades formativas, aínda que poderíamos facer unha reflexión específica relativa a algunhas materias como a de Técnicas de investigación en márketing, consultoría e comunicación política, Planificación e dirección de campañas, ou O consultor e a xestión da campaña. Para ditas materias non estaban previstas na memoria horas de laboratorio, que finalmente si foi necesario impartir, dado que nalgunhas inclusive a maior parte da docencia é impartida en aulas de informática. A modificación do tipo de docencia prevista para estas materias ten permitido no presente curso académico a redución dos grupos e en consecuencia, unha mellora na calidade da ensinanza. No curso 2017/2018 tramitouse a modificación do PDA do Máster, de modo que toda a docencia da materia de Técnicas de Investigación en Márketing e Consultoría Política pasase a ser docencia de laboratorio, isto provocou a duplicación de grupos, que se ten implantado con éxito por primeira vez no presente curso académico 2018/2019, e que sen dúbida ten repercutido na mellora da docencia.

Non temos experiencia en participación do alumnado en programas de mobilidade, dada a curta duración do Máster, un ano académico, e a concentración das clases, o que non facilita que os alumnos demanden este tipo de programas.

1.3.- O título conta con mecanismos de coordinación docente que permiten analizar se o desenvolvemento do plan de estudos posibilita a adquisición das competencias por parte dos estudantes e, no seu caso, se establecen as accións de mellora oportunas.

Aspectos a valorar:

- A coordinación horizontal e vertical entre as diferentes materias do plan de estudos evita baleiros e duplicidades.
- No caso de que o título se imparta en varios centros da Universidade ou sexa interuniversitario, analizarase o funcionamento dos mecanismos de coordinación entre todos os centros/Universidades que imparten o plan de estudos.
- No caso de que existan prácticas externas, valorarase se os mecanismos de coordinación permiten aos estudantes alcanzar as competencias asociadas a estas prácticas.
- No caso de que o título se imparta en varias modalidades (presencial, a distancia, semipresencial) valorarase a coordinación docente entre as modalidades, co fin de que os estudantes podan alcanzar as mesmas competencias con independencia da modalidade cursada.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Como se ten mencionado en liñas precedentes o título impártese en dúas sedes, por un lado na USC y por outro no IUIOG. Esta dualidade fixo que se poña un especial interese en fomentar a coordinación nos diferentes espazos que fan referencia ao título.

Os mecanismos que facilitan dita coordinación son:

- A existencia dunha Comisión Académica, da que forman parte, dende que se puxo en marcha o título, non so o director do Máster, senón tamén un representante do Instituto de Investigación Ortega e Gasset, actualmente o adxunto á dirección académica do Instituto.
- O feito de que parte do corpo docente do Departamento de Ciencia Política da USC teña impartido clases na sede do IUIOG nestes tres anos, e que algúns destes docentes, incluído o coordinador do Máster, teñan formado parte de todos e cada un dos tribunais de Traballo de fin de Máster que se celebraron na sede de Madrid.
- A celebración de reunións ao principio de cada curso académico entre o coordinador do Máster e o ata o curso pasado coordinador no IUIOG, para coordinar as materias e o seus contidos, así como os horarios e a asignación de prácticas e traballos de fin de máster.
- Na planificación das prácticas externas téñense en conta, en ambas sedes, os mesmos procedementos de xestión; entre eles a estandarización dos informes de prácticas para ambas sedes. Procedementos que foron postos en marcha e coordinados polo coordinador de prácticas que é o mesmo para ambas sedes. Todo elo ten repercutido moi positivamente na valoración que os diferentes axentes implicados teñen realizado, nestes tres anos, das prácticas externas:

- Os niveis de satisfacción media dos titores externos cos programas de prácticas externas teñen aumentado dun 3,71 (sobre 5) para o curso 2014-2015 a un 4,43 para o curso 2016-2017, e un 4,44 para o curso 2017-2018 na sede da USC, e 3.50 na sede do UIIOG.
  - A satisfacción media dos alumnos/as con ditas prácticas tamén aumentou, pasando dun 3,20 no curso 2015-2016, a un 4,20 no pasado curso 2016-2017, e 4,00 no curso 2017-2018. Lamentablemente para estes tres cursos so contamos con datos para a sede de Santiago de Compostela. De calquera modo, insistimos na necesidade de tomar estes datos con cautela, debida á baixa taxa de resposta das enquisas, un 20,00% no último curso.
- Destaca a importante base de empresas, organismos e institucións públicas e privadas, que se ofertan para a realización de prácticas externas por parte dos alumnos/as en ambas sedes, así como as facilidades que para a xestión de ditas prácticas noutros espazos diferentes aos existentes, outorga a dirección do Máster. A mesma coordinación das prácticas en ambas sedes contribúe a que aínda que a oferta é distinta para cada sede, ao atoparse xeograficamente tan distantes, en numerosas ocasións se deron casos de alumnos de Santiago que puideron realizar prácticas en Madrid dentro da oferta prevista para o UIIOG.
  - Os niveis de satisfacción coas prácticas poden ser entendidos como un indicador de que os alumnos están adquirindo as competencias establecidas para dita materia. Ademais, o titor de prácticas está en contacto en todo momento, tanto para a xestión das mesmas como durante a súa realización, cos titores externos, que lle dan feedback do desempeño do alumno. En calquera caso, o sistema de prácticas pasa porque os alumnos escriben unha memoria e enchen un cuestionario, onde se avalía, entre outras cousas as capacidades que teñan podido adquirir. Finalmente, os titores externos tamén enchen un cuestionario, polo que a información sobre o desempeño dos alumnos e as competencias que adquiren é ampla. Certo é, que non todos os alumnos adquiren todas as competencias, debido á especificidade dalgunhas delas.
  - Por outra banda, para suplir as posibles deficiencias de coordinación que puideran existir na xestión do título e dos alumnos/as, tense promovido e posto en marcha a creación dunha dirección delegada da USC, en substitución do coordinador en Madrid ata a data que non pertencía á USC, e que deixou o seu cargo. Esta dirección delegada tena asumido unha profesora do Departamento de Ciencia Política e da Administración da Universidade de Santiago de Compostela, que dirixe a implantación do Máster no UIIOG, e que ademais forma parte da Comisión Académica do Máster e da Comisión do Título, o que sen dúbida facilita notablemente as tarefas de coordinación e enlace entre ambas sedes. O obxectivo é solucionar os problemas de coordinación que se sinalaban en informes anteriores da ACSUG, e evidenciar que dita coordinación existe e que se produce fundamentalmente no seno da Comisión Académica do Máster, na que se debaten tanto cuestións de avaliación académica, como cuestións relativas á oferta de prácticas e de Traballos Fin de Máster. Ata a data, ademais de reunións entre o coordinador do Máster e o coordinador delegado no UIIOG, a participación de varios profesores da USC en tódolos aspectos docentes da sede de Madrid, existen numerosos correos electrónicos que evidencian a coordinación continuada, como non podería ser doutra maneira.
  - Finalmente, existen unha Comisión Intersedes, con representantes do UIIOG e da USC, coordinadores de asignatura en ambas sedes, e medidas para garantir a coordinación intra-asignatura. Todo isto orientado á mellora dos mecanismos de coordinación docente e da calidade docente do Máster.

Todos estes mecanismos teñen repercutido positivamente na satisfacción dos alumnos ata o curso pasado. A coordinación entre as materias do plan de estudos era un dos elementos con boa valoración para o curso 2016-2017, cunha valoración de 3,67 sobre 5, superior á media da USC (2,63), así como dos horarios da titulación 4,67 (3,08 media da USC) e do calendario de probas para a avaliación 4,33 (3,44 media da USC). Sen embargo, para o curso 2017-2018 a cousa mudou significativamente, descendendo a valoración de todos estes aspectos: 2,14; 2,88 3,25 respectivamente, así como en todos os demais. A explicación está en que un alumno, descontento cunha cualificación nunha materia concreta, instigou a algúns dos seus compañeiros a que, en solidariedade con el, emprenderan unha campaña de descrédito en contra do Máster e do seu profesorado. A situación levou a que a Comisión Académica do Máster, ante a indefensión na que se atopaba a titulación, pedira ao reitorado unha investigación que aclarara o sucedido. A devandita investigación cerrouse favorablemente para o Máster mediante informe remitido á coordinación (que se adxunta) o 07/02/2019.

1.4. Os criterios de admisión aplicados permiten que os estudantes admitidos teñan o perfil de ingreso adecuado para iniciar estes estudos.

Aspectos a valorar:

- Coherencia entre o perfil de ingreso establecido na memoria verificada e o perfil real do estudantado matriculado no título.
- No seu caso, os complementos de formación compren a súa función en canto á nivelación e adquisición de competencias e coñecementos por parte dos estudantes que os cursen.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

A memoria do título de Máster de Marketing, Consultoría e Comunicación Política, establece como titulacións preferentes de acceso ao mesmo:

- Graduados/as en Ciencias Políticas.
- Graduados/as en Xornalismo ou Ciencias da Información.
- Graduados/as en Económicas.
- Graduados/as en Administración e Dirección de Empresas.
- Graduados/as en Publicidade e Relacións Públicas.
- Graduados en Xestión e Administración Pública.
- Graduados en Dereito.

Con leves diferenzas, o perfil real dos alumnos/as que teñen cursado nestes tres últimos anos o Máster de Marketing, Consultoría e Comunicación Política, en ambas sedes, replica a preferencia establecida na memoria do título. Concretamente, construíronse nos últimos anos da seguinte forma:

1. Licenciados/as ou Graduados/as en Ciencia Política e da Administración: o 36,06% no curso 2012/2013, 21,25% no curso 2013/2014, 28,13% no curso 2014-2105 e 32,60% no curso 2016-2017 e 26,66% no curso 2017-2018.
2. Licenciados/as ou Graduados/as en Xornalismo ou Ciencias da Información: o 26,23% no curso 2012-2013, 21,25% no curso 2013-2014, 28,13% en 2014-2015, 34,78% no curso 2016-2017 e 33,33% no curso 2017-2018.
3. Licenciados/as ou Graduados/as en Económicas: 1,56% no curso 2014-2015 e 2,17% no curso 2016-2017.
4. Licenciados/as ou Graduados/as en Administración e Dirección de Empresas: 4,92% no curso 2012-2013, 1,25% no curso 2013-2014 e 1,56% no curso 2014-2015.
5. Licenciados/as ou Graduados/as en Publicidade e Relacións Públicas: 4,92% no curso 2012-2013, 1,25% no curso 2013-2014 e 1,56% no curso 2014-2015, 6,52% no curso 2016-2017 e 13,33% no curso 2017-2018.
6. Licenciados/as ou Graduados/as en Dirección e Xestión Pública: 1,25% no curso 2013-2014.
7. Licenciados/as ou Graduados/as en Dereito: 1,64% no curso 2012-2013, 2,5% no curso 2013-2014 e 3,13% no curso 2014-2015, 6,52% no curso 2016-2017 e 6,6% no curso 2017-2018 .
8. Licenciados/as ou Graduados/as en Comunicación Audiovisual: o 8,75% no curso 2013-2014, 10,94% no 2014-2105 e 6,6% no curso 2017-2018.
9. Outras titulacións: 4,92% no curso 2012-2013, 5% no curso 2013-2014, 6,25% no curso 2014-2015, 13,04% no curso 2016-2017, e 13,3% no curso 2017-2018.
10. Estudos realizados no estranxeiro: 6,56% no curso 2012-2013, 1,25% no curso 2013-2014 e 1,56% no curso 2014-2015.
11. Resolución reitoral de equivalencia: 14,75% no curso 2012-2013, 36,25% no curso 2013-2014 e 17,19% no curso 2014-2015.

Como aspectos a destacar dos datos mencionados anteriormente:

- O elevado porcentaxe de Graduados/as en Xornalismo que deciden cursar o presente título.
- Os perfís maioritarios de procedencia teñen sido tódolos anos: Licenciados/as ou graduados/as en Ciencias Políticas e de la Administración e Licenciados/as ou graduados/as en Xornalismo ou Ciencias da Información.
- O aumento, dúplícase o número, de Licenciados/as ou Graduados/as en Publicidade e Relacións Públicas no curso pasado.
- Co paso dos anos tense dispersado en maior medida o perfil dos alumnos/as matriculados no título.
- Elevado porcentaxe de alumnos/as estranxeiros nos tres anos; o que sen dúbida é mostra do interese crecente e actualidade non so dos diferentes temas tratados neste título, senón tamén e sobre todo, da calidade da docencia impartida no mesmo.

A información sobre os criterios de acceso e admisión pode ser consultada na memoria do Máster e nos seguintes enlaces:

<http://www.usc.es/gl/centros/politicas/titulacions.html?plan=14678&estudio=14679&codEstudio=14184&valor=9>

http://www.usc.es/gl/servizos/sxopra/0324_memorias_master_USC#cc_sociais

Como xa se ten comentado, a demanda do Máster de Márketing, Consultoría e Comunicación Política é moi elevada, de forma continuada e estable dende o curso de implantación 2012/2013, sendo un dos Másters non profesionalizantes que máis demanda ten en Ciencias Sociais na USC e de todos os Másters en xeral da Universidade, ademais de que dita demanda ten aumentado ano a ano dende que se implantou, polo que a reflexión neste apartado debe ser positiva.

A pesares do diferente perfil de acceso dos estudantes, a realidade é que non existen complementos formativos, e estes non se teñen amosado necesarios ata a data, á luz dos resultados obtidos pola maioría dos estudantes (taxa de éxito, cualificacións...) que son bastante homoxéneos, sen apreciar diferenzas importantes en función da súa procedencia.

1.5.- A aplicación das diferentes normativas contribúe á eficiencia nos resultados do título.

Aspectos a valorar:

- A aplicación das distintas normativas (normativa de permanencia, os sistemas de transferencia e recoñecemento de créditos, así como outras relacionadas coa avaliación, traballos fin de grao/máster, prácticas externas, ...) desenvólvense segundo o establecido nelas, tendo en conta as competencias previamente adquiridas polo estudante e as competencias a adquirir no título. Impacto delas nos resultados.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Tódalas cuestións relativas ao correcto desenvolvemento do título, así como a relación dos alumnos/as nel, regúlase polas seguintes normativas:

- Información xeral sobre o título:
  - <http://www.usc.es/gl/centros/politicas/titulacions.html?plan=14678&estudio=14679&codEstudio=14184&valor=9>
- Normativa xeral: <http://www.usc.es/es/normativa/estudiantes/indestuda.html>.
- Convocatoria de Fin de Carreira para as titulacións adaptadas ao EEES.
  - Modificación do punto segundo da Convocatoria de Fin de Carreira para as titulacións adaptadas ao EEES.
- Normativa de permanencia
  - Corrección de erros (DOGA, 8 de agosto de 2012).
  - Corrección de erros (DOGA, 10 de xuño de 2013).
  - Resolución Reitoral do 12 de setembro de 2012 pola que se establecen excepcións á aplicabilidade do artigo 6.2. das normas de permanencia para o curso 2012-2013.
  - Modificación das normas de permanencia (DOGA, 10 de decembro de 2014).
  - Acordo do Consello de Goberno do 8 de maio de 2015 sobre adaptación da normativa de permanencia nas titulacións de Grado e Máster.
- Normativa sobre recoñecemento de estudos realizados en réxime de intercambio.
- Resolución pola que se publica a Normativa de avaliación do rendemento académico dos estudantes e de revisión de cualificacións aprobada no Consello de Goberno do 15 de xuño de 2011.
- Instrución da Secretaría Xeral Nº 4/2011, sobre revisión de traballos de fin de grado ou máster.
- Modificación do acordo sobre concesión dunha oportunidade extraordinaria de recuperación para o alumnado que cursou materias dos plans de estudo en extinción polo grado de amparo do art. 13 da Normativa de Avaliación.
- Acordo do Consello de Goberno sobre a Regulación dunha oportunidade de Recuperación para os plans de estudo en proceso de extinción.
- Normativa de asistencia a clase en ensinanzas adaptadas ao Espazo Europeo de Educación Superior (aprobada no Consello de Goberno do 25 de marzo de 2010).

- Regulamento de prácticas académicas externas (aprobado en Consello de Goberno do 29 de xullo de 2015).
- Estatuto do Estudante da Universidade de Santiago de Compostela.

<http://www.usc.es/gl/normativa/estudiantes/estatutoestudiantadouniv.html>

- Acordo do Consello de Goberno do 27 de xuño de 1996 polo que se crea o censo de asociacións estudantís.
- Regulamento do Servizo Universitario de Residencias. <http://www.usc.es/es/normativa/estudiantes/regulsur.html>
- Seguro Obrigatorio de Accidentes e Asistencia en viaxe para estudantes da USC.

Consulta de toda a normativa mencionada que no ten enlace específico:

<http://www.usc.es/es/normativa/estudiantes/index.html>

A aplicación das distintas normativas (normativa de permanencia, os sistemas de transferencia e recoñecemento de créditos, así como outras relacionadas coa avaliación, traballos fin de grao/máster, prácticas externas,...) desenvólvense segundo o establecido nelas. De calquera modo, a capacidade de influencia sobre a normativa a aplicar por parte da coordinación ou a Comisión Académica do Máster é inexistente.

DIMENSIÓN 1. A XESTIÓN DO TÍTULO

CRITERIO 2. INFORMACIÓN E TRANSPARENCIA:

Estándar: A institución dispón de mecanismos para comunicar de maneira adecuada a todos os grupos de interese as características do programa e dos procesos que garanten a súa calidade.

Analizar e valorar se a información relevante sobre o título é pública e está dispoñible, en tempo e forma, para todos os axentes implicados nel (estudantes, empregadores, administracións educativas e outros grupos de interese).

2.1.- A institución publica, para todos os grupos de interese, información obxectiva, suficiente e actualizada sobre as características do título e sobre os procesos que garanten a súa calidade.

Aspectos a valorar:

- Publícase información suficiente e relevante sobre as características do programa formativo, o seu desenvolvemento e os resultados alcanzados.
- A información sobre o título é obxectiva, está actualizada e é coherente co contido da memoria verificada do título e as súas posteriores modificacións.
- Garántese un fácil acceso á información relevante do título a todos os grupos de interese.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

A información pública recollida para ambas sedes pódese visitar nas páxinas web:

<http://www.usc.es/ql/centros/politicas/titulacions.html?plan=14678&estudio=14679&codEstudio=14184&valor=9>

<https://goberna.org/formacion/masteres-universitarios-oficiales/marketing-consultoria-comunicacion-politica/>

e articulase en función do establecido no anexo II da guía de avaliación para a renovación da acreditación.

Destacaba neste apartado a boa valoración da información pública dispoñible sobre a titulación para o curso 2016-2017, cun 4 sobre 5, sendo significativamente superior á media da USC que era de 3,16. Sen embargo, para o curso 2017-2018, que se analiza neste informe, esta valoración diminuíu considerablemente, pasando a 2,38. A explicación que atopamos para este descenso é novamente o acaecido durante o curso respecto da campaña de descrédito emprendida contra o Máster, e que xa se mencionou no apartado 1.3. Agardamos que os datos do curso 2018-2019 sexan máis favorables, e ratifiquen o escrito nestas liñas.

DIMENSIÓN 1. A XESTIÓN DO TÍTULO

CRITERIO 3. SISTEMA DE GARANTÍA DE CALIDADE:

Estándar: A institución dispón dun sistema interno de garantía da calidade formalmente establecido e implementado que asegura, de forma eficaz, a mellora continua da titulación.

Analizar a implantación do Sistema de Garantía de Calidade (SGC) e valorar a súa contribución á mellora continua do título.

3.1.- O SGC posúe os mecanismos necesarios para recoller a información precisa, analizala, detectar debilidades e propoñer accións de mellora, realizando o seu seguimento.

Aspectos a valorar:

- Os procedementos que permiten recoller a información de forma continua, analizar os resultados e empregalos para a toma de decisións e a mellora da calidade do título, desenvóléronse de acordo ao establecido.
- No caso dos títulos interuniversitarios ou dos títulos que se imparten en varios centros da Universidade, as accións levadas a cabo como consecuencia da implantación do SGC están coordinadas en todos os centros participantes no programa formativo.
- Os procedementos de avaliación e mellora da calidade da ensinanza e o profesorado desenvolveuse de acordo ao establecido.
- O procedemento de suxestións e reclamacións desenvolveuse de acordo ao establecido.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Aínda que existen canles para recoller e analizar información, os mecanismos institucionais non funcionan como sería desexable, debido ás reducidas taxas de resposta ás enquisas por parte de todos os colectivos dos que se solicitan valoracións das dimensións pertinentes. A Comisión de Calidade reclama que se revise o procedemento de recollida (mediante enquisa) de datos sobre o nivel de satisfacción dos diversos sectores da comunidade académica implicados no programa.

Os procedementos para a recollida e análise da información permiten, basicamente, a avaliación continua da calidade do ensino. Sen embargo, a información relativa a algúns indicadores, é insuficiente, en especial, sobre inserción laboral dos egresados.

Igualmente, a Comisión insiste un curso máis en solicitar que os procesos de seguimento non teñan carácter anual. Considérase innecesario o sometemento dos títulos a un seguimento tan frecuente, tendo en conta a elevada mecanización, regulamentación e rutina estrita da meirande cantidade de procedementos desenvolvidos polos Centros.

O procedemento de recollida de queixas e reclamacións operou correctamente dando resposta a todas as formulacións recibidas dentro dos prazos que determina a normativa e tendo en conta a esixencia de dispoñer da información necesaria para resolver con garantías cada demanda.

3.2.- A implantación do SGC facilita o seguimento dos títulos, a renovación da acreditación e garante a mellora continua permitindo a introdución de modificacións no título.

Aspectos a valorar:

- As accións de análise e revisión levadas a cabo desde o SGC permiten introducir modificacións para a mellora no título.
- O seguimento das melloras do título confirma que estas foron eficaces e que se conseguiron os obxectivos formulados.
- Os plans de mellora recollen as recomendacións dos diferentes informes derivados do proceso de verificación, modificación, seguimento e renovación da acreditación.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

O proceso de formulación de accións de mellora contribúe eficazmente a planificar a xestión da calidade dentro do programa.

Boa parte das accións de calidade propostas foron executadas. Sen embargo, por mor da escaseza de financiamento nalgúns casos ou de sobrecarga de tarefas dos correspondentes responsables, poder seguir pendentes actividades claves para o bo desenvolvemento do sistema de calidade, nomeadamente a elaboración dun plan estratéxico ou a adaptación do manual interno de calidade ás máis recentes directrices da Acsug.

3.3.- O SGC implantado revísase periodicamente para analizar a súa adecuación e, se procede, establécense as melloras oportunas.

Aspectos a valorar:

- A análise e revisión do SGC, no que participan todos os grupos de interese, deriva en plans de mellora (responsables, calendario de execución, etc.).
- Todos os grupos de interese foron implicados no proceso de elaboración, implantación e seguimento das melloras do SGC.
- As evidencias do SGC manifestan a existencia dunha cultura de calidade consolidada no centro que contribúe á mellora continua.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Os procesos de xestión do Centro seguen as directrices do SGC. Os actores concernidos en cada un dos órganos responsables desenvolven axeitadamente e coordinadamente as súas responsabilidades. Non obstante a Comisión de Calidade do Centro ten pendente a adaptación do SGC ás últimas directrices recibidas da Área de calidade da universidade (redeseño de procesos institucionais / de Centro).

DIMENSIÓN 2. RECURSOS

CRITERIO 4. RECURSOS HUMANOS:

Estándar: O persoal académico e de apoio é suficiente e adecuado de acordo coas características do título e o número de estudantes.

Analizar e valorar a adecuación do persoal académico e de apoio que participa no título obxecto de avaliación.

4.1.- Persoal académico. O título conta con profesorado suficiente e a súa cualificación é a adecuada, tendo en conta as características do plan de estudos, as modalidades de impartición e as competencias que deben alcanzar os estudantes.

Aspectos a valorar:

- O profesorado que participa no título conta co nivel de cualificación (experiencia docente e investigadora) exixido para a súa impartición e é acorde coas previsións que se incluíron na memoria verificada. Revisarase especialmente o perfil do persoal académico asignado ao primeiro curso de títulos de grado, a prácticas externas e asociado ao Tralallo Fin de Grao ou Tralallo Fin de Máster.
- O profesorado é suficiente para desenvolver as funcións e atender a todos os estudantes.
- A institución ofrece oportunidades ao profesorado para actualizarse e continuar coa súa formación co obxectivo de mellorar a actividade docente.
- Participación do profesorado en programas de mobilidade.
- No seu caso, a Universidade fixo efectivos os compromisos incluídos na memoria de verificación do título relativos á contratación e mellora da cualificación docente e investigadora do profesorado.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

USC:

O Máster Universitario en Marketing, Consultoría e Comunicación Política conta na sede de Santiago cun plantel de profesorado importante, formado por un total de 14 profesores:

1. Dos cales o 66,67% no pasado curso académico eran funcionarios sobre o PDI total.
2. O 91,67% do PDI deste título no curso 2017-2018 eran doutores.
3. O 77,78%, sobre o total do PDI con docencia no título, posuía sexenios de investigación o pasado curso académico.
4. No curso 2017/2018 non houbo PDI con docencia no Máster que participara en programas de mobilidade.

A porcentaxe de persoal con sexenios de investigación tense reducido, debido a incorporación ao Máster de novos profesores, concretamente un axudante doutor e un interino de substitución. Lonxe de ser un problema, entendemos que o nivel segue deste indicador segue a ser alto, e que a evolución na carreira docente dalgúns dos profesores que actualmente imparten materias no Máster pode facer que este indicador mellore. Ademais algúns dos profesores que xa tiñan recoñecidos tramos de investigación, teñen acadado novos tramos no pasado curso académico.

Destacar o feito de que en liñas xerais, podemos falar dun axeitado número de profesores para impartir a docencia neste título, tanto polo seu perfil académico como pola súa xa mencionada produtividade.

Pola súa parte, tanto a coordinación e titorización das prácticas externas, como a titorización dos TFM realízase polo persoal académico, pertencente tamén á Comisión Académica do Máster.

Todos os profesores do Máster están en posición de dirixir traballos fin de Máster e a asignación dos mesmos nos últimos anos, como se comprobará no apartado correspondente deste informe, ten sido bastante equilibrada.

É importante sinalar tamén, o nivel medio de satisfacción expresado polo profesorado do título respecto da docencia impartida neste máster, dun 3,55 sobre 5 para o pasado curso 2017-2018.

Nesta orde de cousas destacamos tamén a media de satisfacción do alumnado coa docencia recibida, dun 3,73 para o curso 2017-2018. Trátase dun grao de satisfacción do alumnado notable, e que tivo unha evolución moi positiva dende que contamos con datos, pasando dun 3,51 de media no curso 2013-2014, un 3,52 no 2014-2015, un 3,47 no curso 2015-2016, e un 3,94 no curso 2016/2017, ata a valoración actual. A pesar disto, non debemos esquecer que os datos deben ser tomados con cautela debido á baixa taxa de resposta da enquisa (18,60% no 2017-2018), a falta de control da mostra, e os problemas anteriormente mencionados e acaecidos no pasado curso, que de calquera forma non parecen ter afectado á percepción da calidade da docencia por parte do alumnado. (É importante resaltar que a maioría das enquisas de docencia foron contestadas antes de que comezara a campaña contra o Máster, o que ratifica o carácter orquestrado do acaecido).

Por último, gustaríanos mencionar que se ben a posibilidade de ampliar o profesorado do Máster nesta sede con profesionais de recoñecido prestixio no sector, tal e como recomendaba a ACSUG no informe final de verificación do Máster, faise especialmente difícil nun sistema no que os Másteres Oficiais non dispoñen de ningunha fonte de financiación propia; a pesar disto, e grazas á vontade das persoas implicadas, tense conseguido traer a algúns profesionais en varias ocasións, ao longo destes anos, para que impartiran docencia.

IUIOG:

O Máster Universitario en Marketing, Consultoría e Comunicación Política impartido na sede de Madrid no IUIOG conta cun variado plantel formado por un total de 31 docentes no curso 2017-2018:

1. Entre os cales atopámonos cun 64,51% de profesores de diferentes universidades españolas, latinoamericanas e americanas, así coma cun nutrido número de profesionais do mundo do marketing político, a comunicación política, a publicidade e a consultoría, 35,49%. Dos profesores universitarios, 7 pertencen ademais ao plantel do Departamento de Ciencia Política e da Administración da USC.
2. Do total de docentes mencionados, incluídos os profesionais, un 67,74% son doutores.

O total de profesores nesta sede (tanto profesores das diferentes universidades como profesionais do sector), foron previamente autorizados pola USC, segundo os mecanismos establecidos, para impartir clase no Máster na sede do IUIOG ou dirixir Traballos fin de máster.

Ata esta data, o profesorado tense revelado como suficiente para impartir a docencia requirida no Máster en ambas sedes, sen embargo, a forte carga de xestión administrativa que se ten encomendado ao persoal docente, incluída a xestión das prácticas, comeza a resultar excesiva, así coma facer complexo o cumprimento do resto de actividades, como a investigación, propias do persoal académico e fundamentais tamén para a mellora dos estándares de calidade da titulación.

Se ben é certo que a Universidade ofrece a posibilidade aos docentes de formarse co obxectivo de mellorar a actividade docente, a través do Programa de Formación e Innovación Docente (PFID), tamén o é que a ausencia total de axudas económicas para outro tipo de formación máis vinculada ao contido das materias e que tamén consideramos fundamental para a mellora da docencia, dificulta enormemente este labor. Un exemplo claro son os cursos para afondar en métodos e técnicas de investigación que parte do profesorado do Máster ten vido realizando nos últimos anos e que tiveron que ser sufragados enteiramente con recursos propios e persoais dos interesados.

En canto á mobilidade, se ben ningún profesor do máster ten participado neste pasado curso académico en programas de mobilidade, que por outro lado son moi escasos e con moi poucos recursos; si teñen realizado estancias pola súa conta propia no estranxeiro, así como teñen asistido a congresos nacionais e internacionais, tamén financiados con

recursos propios, ou mesmo participado en cursos de especialización, de novo con fondos propios.

4.2.- Persoal de apoio (persoal de administración e servizos, técnicos de apoio á docencia, etc.). O título conta con persoal de apoio suficiente e a súa cualificación é a adecuada, tendo en conta as características do plan de estudos.

Aspectos a valorar:

- O persoal de apoio é suficiente para desenvolver as funcións e atender a todo o persoal docente e estudantes.
- O persoal de apoio que participa no título conta co nivel de cualificación exixido e é acorde coas previsións que se incluíron na memoria verificada.
- No seu caso, a Universidade fixo efectivos os compromisos incluídos na memoria de verificación do título relativos á contratación e mellora do persoal de apoio.
- A institución ofrece oportunidades ao persoal de apoio para actualizarse e continuar coa súa formación co obxectivo de mellorar a súa labor de apoio ao proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Tendo en conta que cada vez se traspasan máis funcións aos centros, sobre todo as de trato directo co alumnado, sería interesante aumentar o persoal e suprimir seccións "intermedias" como as UXAs por Campus.

DIMENSIÓN 2. RECURSOS

CRITERIO 5. RECURSOS MATERIAIS E SERVIZOS:

Estándar: Os recursos materiais e servizos postos a disposición do desenvolvemento do título son os adecuados en función da natureza, modalidade do título, número de estudantes matriculados e competencias a adquirir.

Analizar e valorar se os recursos materiais e servizos postos a disposición dos estudantes son os adecuados ás necesidades do título.

5.1.- Os recursos materiais, infraestruturas e servizos postos a disposición dos estudantes e o profesorado son suficientes e adecuados ás características do plan de estudos, ás modalidades de impartición e ás competencias que deben alcanzar os estudantes.

Aspectos a valorar:

- As infraestruturas destinadas ao proceso formativo son as adecuadas en función da natureza e modalidade do título. Prestarase especial atención á dispoñibilidade de aulas, salas de estudo, aulas de informática e recursos informáticos, laboratorios, salas de reunións, biblioteca, ...
- Os recursos materiais, postos a disposición dos estudantes, son os adecuados en función da natureza e modalidade do título e as competencias a adquirir por eles y coinciden coas previsións que se incluíron na memoria de verificación. Prestarase especial atención á dispoñibilidade de equipamento e material científico, técnico, asistenciais e artístico, (dependendo da tipoloxía de ensinanza), ...
- Aplicación das normativas de accesibilidade universal e deseño para todos, seguridade, saúde e medio ambiente e coñecemento delas polos axentes implicados.
- Os fondos bibliográficos, recursos documentais,... son suficientes e están actualizados.
- No seu caso, a Universidade fixo efectivos os compromisos incluídos na memoria de verificación do título relativos á creación, posta en marcha ou utilización de novas infraestruturas ou servizos externos á Universidade.
- Os servizos de orientación académica (selección de materias, problemas de aprendizaxe, necesidades especiais, aloxamento,...) e orientación profesional postos a disposición dos estudantes son apropiados para dirixilos e orientalos nestes temas.
- Os servizos de atención ao estudante (documentación, informes de cualificacións, actas, certificados académicos, tramitación de solicitudes de validacións ou de traslado,..) postos á súa disposición son apropiados para dirixilos e orientalos nestes temas.
- Os programas de acollida e apoio ao estudante oríéntano no funcionamento da institución.
- Tendo en conta as diferentes modalidades de impartición do título, analízase e revísase o grao de adecuación, para a consecución das competencias por parte dos estudantes, das infraestruturas tecnolóxicas e servizos tanto no centro responsable do título como, no seu caso, en centros externos (centros de prácticas, empresas, centros asociados, etc.).
- No caso de que o título contemple a realización de prácticas externas, as instalacións onde se realizan son adecuadas para a adquisición das competencias.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

As percepción subxectivas dos colectivos que valoran os recursos parecen xustificar a adecuación. Non obstante, os valores das puntuacións suxiren que queda unha ampla marxe de mellora.

- 1) A satisfacción do alumnado que resposta á enquisa sobre satisfacción do alumnado coa titulación puntúa con valores iguais ou superiores a 3 tres das facetas dos recursos materiais: as aulas e o seu equipamento, os laboratorios, as aulas de informática, os obradoiros e espazos experimentais e o seu equipamento, a dispoñibilidade de fondos bibliográficos recomendados na titulación e as plataformas de docencia virtual e ferramentas multimedia. É inferior a 3, igual que ocorre coa media da USC, a puntuación atribuída aos espazos destinados ao traballo autónomo (salas de estudo, aulas de informática,...).
- 2) Na enquisa de satisfacción do profesorado coa docencia impartida, supérase a puntuación de 3,5 nos ítems pertinentes: o axeitamento do material e servizos de apoio á docencia existentes na universidade (fondos bibliográficos, fondos audiovisuais, aulas virtuais, aulas de informática, espazos de traballo...) para o desenvolvemento da materia e a dispoñibilidade no centro dos recursos (soportes multimedia, TICs, aulas e/ou laboratorios...) necesarios para a docencia.

- 3) A valoración polos profesores dos recursos materiais na enquisa de satisfacción do profesorado coa titulación é satisfactoria: os 5 ítems reciben puntuacións elevadas: as aulas e o seu equipamento, os laboratorios, as aulas de informática, os obradoiros e espazos experimentais e o seu equipamento e os espazos destinados ao traballo autónomo do alumnado (salas de estudos, aulas de informática,...) e a dispoñibilidade de fondos bibliográficos recomendados na titulación. En cambio, as plataformas de docencia virtual e ferramentas multimedia, mostran unha valoración discreta.
- 4) A información, orientación e atención prestada por parte dos titores académicos da Universidade aos estudantes participantes en prácticas externas recibe unha puntuación satisfactoria por parte dos estudantes.

DIMENSIÓN 3. RESULTADOS

CRITERIO 6. RESULTADOS DE APRENDIZAXE:

Estándar: Os resultados de aprendizaxe alcanzados polos titulados son coherentes co perfil de egreso e correspóndense co nivel do MECES da titulación.

Analizar os resultados de aprendizaxe alcanzados polos estudantes e se son coherentes co perfil de egreso e se corresponden co nivel do MECES do título.

6.1.- Os estudantes ao finalizar o proceso formativo adquiriron as competencias previstas para o título.

Aspectos a valorar:

- O desenvolvemento das actividades académicas, metodoloxías docentes, sistemas de avaliación e cualificación contribúen á consecución e valoración dos resultados de aprendizaxe previstos.
- Os resultados de aprendizaxe alcanzados satisfán os obxectivos do programa formativo e adecúanse ao nivel MECES.
- Os resultados de aprendizaxe téñense en conta para a revisión e mellora do plan de estudos.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

A clara composición multidisciplinar do persoal docente deste título, tanto na USC como no IUIOG, facilita a adquisición por parte do alumnado non só das competencias contidas na Memoria deste título, senón tamén das sete competencias xenéricas que establece para o nivel 3 – Máster, o Marco Español de Cualificaciones para la Educación Superior (BOE, 3 de agosto de 2011).

Atendendo ás cualificacións obtidas polos alumnos nas distintas materias que ofrecen as dúas sedes nas que se imparte o título de Máster en Marketing, Consultoría e Comunicación Política, en liñas xerais, pódese falar de excelentes resultados por parte dos alumnos/as na adquisición de coñecementos actualizados sobre a Comunicación Estratégica Integral, o Marketing Político e a Consultoría Política, así como a adquisición de coñecementos sobre as diferenzas e similitudes dos diferentes campos do marketing, da consultoría e da comunicación. En definitiva, trátase de formar a profesionais cun coñecemento global de todas as áreas relacionadas co márketing político, que ademais posúan as destrezas para responder ás múltiples tarefas que se abordan nas empresas que se dedican a estas áreas de mercado.

A esta finalidade contribúe entre outras cuestións: o feito de que todos os profesores do máster exerzan unha labor de asesoramento aos estudantes sobre a importancia da adquisición das competencias recollidas na memoria do Máster, a revisión anual das guías docentes das materias e a existencia de coordinadores das prácticas externas en ambas sedes.

USC

Respecto ás cualificacións obtidas para as materias na sede da USC, convén resaltar as seguintes cuestións:

1. Do número total de cualificacións postas para o conxunto de materias do Máster na USC, no ano 2017-2018: o 0,56% correspondéronse con matrículas de honra, o 34,18% con sobresalientes, o 45,86% con notables, o 8,54% con aprobados, 1,13 suspensos, 2,56 renuncias e o 7,97% con non presentados.
2. En base a estes niveis de cualificacións, con patróns similares na desagregación por materia, podemos afirmar que os alumnos teñen adquirido os coñecementos marcados en cada unha das materias e os marcados de forma global polo título.
3. En relación coas porcentaxes de cualificación obtidos en termos globais para o conxunto de materias, sinalar

o nivel medio de satisfacción expresado polos alumnos/as coa docencia impartida de 3,73 (sobre 5) para o curso 2017-2018, moi similar á obtida no curso anterior (3,94).

4. Un nivel de satisfacción que tamén se reflicte entre o profesorado, cuxa satisfacción media coa docencia impartida no pasado curso é de 3,60 sobre 5.

Respecto aos Traballos Fin de Máster na sede da USC, sinalar algunhas cuestións:

5. A porcentaxe global de sobresalientes de 16,13%, a de notables de 25,81%, a de aprobados de 29,03% e a de renuncias de 29,03%.
6. Respecto aos contidos que teñen sido desenrolados nos TFM presentados, convén destacar non só a amplitude temática dos mesmos, enmarcados nas diferentes temáticas que se tratan ao longo do programa: comunicación política, marketing político e campañas, comportamento electoral, xestión de crises, marketing institucional, liderado político, consultoría política, ..., entre outros; senón tamén e sobre todo, o amplo número de traballos nos que se recollen aplicacións empíricas con diferentes metodoloxías tanto cuantitativas como cualitativas que permiten unha maior achega do alumnado ao mundo académico e laboral. A modo de exemplo: a análise estatística de enquisas, a análise cuantitativa e cualitativa de discursos, a aplicación ao ámbito de campañas de grupos de discusión, o deseño de índices para a análise de servizos dende o ámbito da consultoría institucional, a análise de redes sociais, a análise de marketing institucional, ..., entre outras moitas aportacións. Todas elas destacan pola capacidade de innovación e de actualidade das temáticas que se abordan, de gran interese e impacto non só dende un punto de vista científico e/ou académico, senón e sobre todo dende un punto de vista de futura aplicación no ámbito laboral por parte dos estudantes.

No relativo ás prácticas externas na sede da USC, resaltar:

7. Obsérvase en liñas xerais un alto grao de satisfacción das empresas/organismos/administracións nas que estas se teñen desenvolvido, co traballo dos estudantes, o que sen dúbida se reflicte nas excelentes cualificacións que outorgan ao traballo desenvolvido por estes últimos, 4,44 sobre 5 o pasado curso académico; así como no feito de que moitos dos alumnos/as continúen traballando nos lugares onde realizaron ditas prácticas.
8. Así mesmo, é importante sinalar o elevado grao de satisfacción dos estudantes coas prácticas externas no pasado curso académico foi de 4,00 sobre 5.
9. No curso 2017-2018, a porcentaxe de sobresalientes foi dun 24,14%, a de notables dun 27,59%, a de aprobados foi de 27,59%.

A sede de Santiago conta cunha ampla listaxe de institucións e/ou empresas públicas e privadas coas que se ten establecido nestes anos acordos ou convenios para a realización de prácticas externas por parte dos alumnos/as do Máster. Sirvan de exemplo: EcoVigo Publicidad, Estrategia y Organización S.A., Estratexia de Comunicación para Organizacións 360 S.L., FEGAMP, Fundación Galicia Europa, Galicia Media, Grupos Parlamentario En Marea e PSDG-PSOE, os partidos político BNG, Compostela Aberta e PSdeG-PSOE de Santiago de Compostela, IUNI Consulting, Instituto de Comunicación e Investigacións Sociolóxicas S.L. (INCIS), Bannister Global, Serviguide Consultoría S.L., Torres y Carrera, Underwood Media S.L.

IUIOG

Respecto ás cualificacións obtidas tanto para as materias na sede do IUIOG, convén subliñar as seguintes cuestións:

10. Do número total de cualificacións postas para o conxunto de materias do Máster na sede do UIIOG, no ano 2017-2018¹: o 12,53% con sobresalientes, o 31,05% correspondéronse con notables, o 3,98% con aprobados, e o 0,57%.
11. En base a estes niveis de cualificacións, con patróns similares na desagregación por materia, podemos afirmar que os alumnos teñen adquirido os coñecementos marcados en cada unha das materias e os marcados de forma global polo título.

Respecto aos Traballos Fin de Máster na sede do UIIOG, sinalar algunhas cuestións:

12. A porcentaxe global de sobresalientes o pasado curso 2017-2018 foi do 28,57% e a de notables do 71,43%.
13. Respecto aos contidos que teñen sido desenrolados nos TFM presentados ao longo destes tres anos, convén destacar non só a amplitude temática dos mesmos, enmarcados nas diferentes temáticas que se tratan ao longo do programa: consultoría política, marketing político, marketing institucional, comunicación política, novos formatos de medios, campañas políticas, xestión de crises..., entre outros; senón tamén e sobre todo, o amplo número de traballos nos que se recollen aplicacións empíricas con diferentes metodoloxías tanto cuantitativas como cualitativas que permiten un maior acercamento do alumnado ao mundo académico e laboral.

No relativo ás prácticas externas na sede do UIIOG, resaltar:

14. En liñas xerais existe un elevado grao de satisfacción das empresas/organismos/administracións nas que estas se teñen desenrolado, co traballo dos estudantes, o que sen dúbida reflíctese na boa cualificación que ten recibido neste último ano a valoración global de ditas prácticas (3,50 sobre 5).
15. No curso 2017-2018, a porcentaxe de sobresalientes foi dun 44,44%, a de notables dun 33,33% e a de non presentados dun 22,22%.

A sede de Madrid conta, ao igual que a sede en Santiago, cunha ampla listaxe de institucións e/ou empresas públicas e privadas coas que se ten establecido nestes anos convenios para a realización de prácticas externas por parte dos alumnos/as do Máster. Sirvan de exemplo: Academia de la TV, Agencia EFE, Alterna Project Marketing, Asesores de Comunicación Pública, DOG Comunicación, Editoria Imparcial de Occidente S.A., El diario.es, EQUO, Confederación Española de Organización a favor de las Personas con Discapacidad Intelectual o del Desarrollo (FEAPS), Fundación Internacional y para Iberoamérica de Administración y Políticas Públicas (FIIAPP), Fundación Española para la Ciencia y la Tecnología (FECYT), Fundación José Ortega y Gasset – Gregorio Marañón, Gabinete de Prensa Inforpress, Izquierda Abierta Madrid, Izquierda Unida, Fundación Asistencial para las Fuerzas Armadas y la Guardia Civil, Laboratorio de Comunicación, Michael Page, OnTouch Nueva Tecnología Publicitaria, Asesores de Comunicación Ostos, Sola y Asociados S.L., Political Intelligence S.L., PSOE, Radio Vallekas, Sanchís y Asociados Hispacom, Servimedia, Sociedad Civil y Democracia.

En liñas xerais e atendendo ás dúas sedes, cabe sinalar, a existencia dun modelo de informe para os titores externos das prácticas que nos permite avaliar a sintonía entre as competencias acadadas polos alumnos/as nas aulas e as necesidades do mercado laboral; así como a existencia dun informe tamén para os alumnos/as, que nos permite avaliar a calidade das prácticas ofertadas. Ambos modelos atópanse estandarizados para as dúas sedes, dende o curso 2015/2016 impleméntanse en ambas. Como xa se mencionou anteriormente o nivel de satisfacción global dos titores externos das prácticas para a sede de Santiago é moi elevado tanto en termos xerais como en relación aos diferentes ítems. Destacan neste sentido a valoración, en ambas sedes, de: o grao de cumprimento por parte do

---

¹ Para este cómputo quedan fora as cualificacións relativas ás prácticas externas e ao traballo fin de máster.

alumnado das actividades asignadas (4,67 sede Santiago e 4,00 sede IUIOG) o grao de integración do alumnado no medio de traballo (4,56 sede Santiago e 4,00 sede IUIOG) ou o grao de satisfacción xeral relativo á comunicación e coordinación cos/coas responsables académicos/as do título (4,56 sede Santiago e 4,00 sede IUIOG).

En liña coas boas cualificacións do programa de prácticas externas, é importante subliñar o nivel de satisfacción medio dos implicados. No caso dos estudantes este nivel de satisfacción ten sido de 4,00 no pasado curso académico para a sede da USC.

Por último, e respecto dos egresados da titulación a súa satisfacción media respecto da formación teórica é dun 3,75, superior á media global da USC (3,43) para o curso académico 2017/2018, e dun 3,50 para a formación práctica, superior á media global da USC (3,12) para o pasado curso. En liñas xerais cabe destacar que as valoracións medias para os distintos ítems da enquisa son notablemente elevadas e superiores en practicamente todos eles, ás medias da globais da USC. Cabe destacar neste sentido: a satisfacción coa adecuación dos horarios, o calendario académico e de exames e a organización académica en xeral co título (4,75 sobre 5, fronte ao 3,20 da USC), a valoración da capacidade de traballo en equipo (4,50 sobre 5, fronte ao 3,64 da USC), a valoración da capacidade de análise (4,50 sobre 5, fronte ao 3,48 da USC), a capacidade de transmitir información, ideas, problemas e solucións dentro do meu ámbito de estudo (4,25 sobre 5, fronte ao 3,46 da USC), a capacidade para aplicar os coñecementos adquiridos e resolver problemas dun xeito creativo ou orixinal dentro do meu ámbito de estudo (4,00 sobre 5, fronte ao 3,24 da USC) ou o grao no que as prácticas completaron a súa formación (4,00 sobre 5, fronte ao 3,84 da USC).

Todo isto confirma o éxito do título entre os egresados e a continua demanda e interese no título por parte de novos estudantes.

DIMENSIÓN 3. RESULTADOS

CRITERIO 7. INDICADORES DE SATISFACCIÓN E RENDEMENTO:

Estándar: Os resultados dos indicadores do programa formativo son congruentes co deseño, a xestión e os recursos postos a disposición do título e satisfán as demandas sociais da súa contorna.

Analizar os principais datos e resultados do título e valorar a evolución dun núcleo de indicadores mínimo. Comprobar se os resultados se adecúan ás previsións e características do título.

7.1.- Os principais datos e indicadores do título evolucionan favorablemente de acordo coas características do título.

Aspectos a valorar:

- Indicadores de demanda.
- Indicadores de resultados.
- Os indicadores téñense en conta para a mellora e revisión do plan de estudos.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

A evolución dos indicadores de resultados é razoablemente favorable se temos en conta dous factores:

1. A demanda: o elevado número de alumnado matriculado de novo ingreso por preinscripción, 42, entre ambas sedes.
2. A porcentaxe de estudantes estranxeiros que cursan o Máster foi dun 16,67% respecto ao total no pasado curso. A presenza de alumnado procedente doutros países, de América Latina e tamén de Europa ten sido significativa dende a posta en marcha da titulación.

A análise dos indicadores de resultados arroxa as seguintes conclusións:

1. A porcentaxe da taxa de rendemento mantense no seu conxunto por enriba do 80%, concretamente dun 82,15%. Debemos valorar positivamente este dato que proporciona información sobre a relación entre o número de créditos superados e o número de créditos matriculados.
2. A taxa de éxito, do 99,32% para o pasado curso amosa, en relación aos valores de anos anteriores, as altas porcentaxes alcanzadas en canto á superación das materias ás que os alumnos se presentan; por riba do valor medio da USC (98,79%).
3. A taxa de avaliación que mide a relación entre os créditos presentados e os créditos matriculados foi do 82,71% para o pasado curso académico. As peores porcentaxes recóllense nos datos relativos aos créditos do TFM en cada un dos centros. Neste caso cabe sinalar que no pasado curso foron catro os estudantes procedentes de China que se matricularon no Máster e que non tiñan os coñecementos mínimos do idioma para poder superar as materias, o que causou os eu abandono e repercutiu negativamente nos resultados que estamos a analizar.
4. A taxa de gradación do Título foi do 73,91% para o pasado curso académico 88,33%, por debaixo da media da USC (84,46%). Entendemos que esta taxa tamén se viu afectada polo abandono dos estudantes procedentes de China.
5. A pesar do peso que poida ter o aprazamento na presentación e defensa do TFM dos alumnos/as do Máster, nos indicadores globais de resultados, a duración media dos estudos é de 1,10 (1,44 media da USC), para un título de 60 créditos e unha duración dun ano.
6. Dado o elevado número de matriculados do título, a taxa de abandono amosa uns valores un tanto elevados respecto a cursos anteriores: 13,04% o cal estaría directamente relacionado co feito, xa comentado, dos estudantes procedentes de China que dadas as súas enormes dificultades co idioma víronse obrigados a abandonar a titulación.

Como resultado desta análise, incidir en dous aspectos fundamentais:

- O carácter profesional da formación fai que o alumnado priorice a realización das prácticas externas sobre a realización do TFM, en moitos casos polas oportunidades laborais que se lles presentan tanto no noso país como nos seus países de orixe. Nos dous últimos anos, como consecuencia dos diferentes procesos electorais celebrados en España, estudantes do Máster foron contratados para traballar en equipos de campañas, así como en gabinetes de gobernos locais.
- A oportunidade que representa a realización das prácticas e as ofertas laborais obrigalles, nalgúns casos, a aprazar a presentación e defensa do TFM ao curso seguinte.

7.2.- Os índices de satisfacción dos estudantes, do profesorado, dos egresados e doutros grupos de interese son adecuados.

Aspectos a valorar:

- Indicadores de satisfacción co persoal académico, persoal de apoio, recursos, prácticas externas, proceso formativo, mobilidade, etc.
- Os indicadores de satisfacción téñense en conta para a mellora e revisión do plan de estudos.

Reflexión/comentarios que xustificuen a valoración:

En termos xerais, os valores expresados polos índices de satisfacción dos diferentes grupos de interese para o título son bos. En todos os casos a media sitúase por enriba do 3 nunha escala de valoración entre 1 e 5.

Analizados separadamente, as medias de satisfacción son as seguintes:

1. Satisfacción dos estudantes cos programas de prácticas externas: 3,93 sobre 5. Neste sentido, destaca entre outras, a valoración da atención recibida por parte do titor/a externos e do persoal da empresa/institución (4,50 para o curso 2017-2018) e a valoración das instalacións e medios materiais cos que contaron na empresa/institución (4,33).
2. Satisfacción do PDI coas actividades formativas: 4,39.
3. Satisfacción do profesorado coa docencia impartida: 3,55.
4. Satisfacción do PAS coas actividades desenvoltas: 3,99.
5. Satisfacción dos titores externos cos programas de prácticas externas: 4,37.
6. Satisfacción dos estudantes coa docencia recibida: 3,73. Os aspectos que acadan unha maior valoración media son: a explicación da programación da materia (3,92), o material de apoio (3,85), a actitude receptiva que facilita a comunicación cos estudantes (3,85), a resolución de dúbidas (3,82), ou o cumprimento do programa co plan de traballo previsto (3,82).

En relación á enquisa de satisfacción a egresados/as, últimos valores correspondentes ao ano 2016-17, destacar como xa se mencionou no apartado 6, o seguinte:

1. O grado de valoración da formación teórica (3,75) por riba da media global da universidade (3,43).
2. O alto grado de valoración que os estudantes outorgan aos seguintes aspectos da súa formación: a satisfacción coa adecuación dos horarios, o calendario académico e de exames e a organización académica en xeral co título (4,75 sobre 5, fronte ao 3,20 da USC), a valoración da capacidade de traballo en equipo (4,50 sobre 5, fronte ao 3,64 da USC), a valoración da capacidade de análise (4,50 sobre 5, fronte ao 3,48 da USC), a capacidade de transmitir información, ideas, problemas e solucións dentro do meu ámbito de estudo (4,25 sobre 5, fronte ao 3,46 da USC), a capacidade para aplicar os coñecementos adquiridos e resolver problemas dun xeito creativo ou orixinal dentro do meu ámbito de estudo (4,00 sobre 5, fronte ao 3,24 da USC) ou o grao no que as prácticas completaron a súa formación (4,00 sobre 5, fronte ao 3,84 da USC).
3. A incidencia que a satisfacción sobre estes aspectos formativos pode ter coa valoración media que os

estudantes fan das prácticas externas (4,00).

Destacan tamén, a satisfacción coa adecuación dos horarios, o calendario académico e de exames e a organización académica en xeral co título (4,75 sobre 5, fronte ao 3,20 da USC), a valoración da capacidade de traballo en equipo (4,50 sobre 5, fronte ao 3,64 da USC), a valoración da capacidade de análise (4,50 sobre 5, fronte ao 3,48 da USC), a capacidade de transmitir información, ideas, problemas e solucións dentro do meu ámbito de estudo (4,25 sobre 5, fronte ao 3,46 da USC), a capacidade para aplicar os coñecementos adquiridos e resolver problemas dun xeito creativo ou orixinal dentro do meu ámbito de estudo (4,00 sobre 5, fronte ao 3,24 da USC) ou o grao no que as prácticas completaron a súa formación (4,00 sobre 5, fronte ao 3,84 da USC).

A maior dificultade coa que afrontamos a análise desta información reside no baixísimo nivel de resposta en todas as enquisas de satisfacción realizadas a cada un dos grupos de interese, non superior ao 20% e incluso inferior nalgúns casos. Por outra parte, a ausencia de control sobre a mostra fai que non se poida determinar a representatividade das respostas.

7.3.- Os valores de inserción laboral dos egresados do título son adecuados ao contexto socio-económico e profesional do título.

Aspectos a valorar:

- Análise dos históricos de resultados existentes nos estudos realizados sobre inserción laboral do título.
- Adequación da evolución dos indicadores de inserción laboral en función das características do título.
- Os indicadores de inserción laboral téñense en conta para a mellora e revisión do plan de estudos.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Aínda que existe un informe da ACSUG sobre os niveis de inserción laboral de Títulos universitarios de Grao e Posgrao en Galicia, non dispomos de datos oficiais detallados sobre esta titulación. O que sí sabemos por un informe realizado sobre inserción laboral da cohorte de egresados de 2013-2014, é que un ano despois de egresar o 57,4% estaba afiliado á seguridade social, un 57,1% tiña contrato indefinido e un 42,9% un contrato temporal. O 80% tiña un contrato a tempo completo e o 58,1% atopábase cotizando no grupo universitario. Dous anos despois os resultados eran moi similares se ben ascendía notablemente a porcentaxe dos que estaban a traballar a tempo completo (92%).

3. <u>LISTAXE DE EVIDENCIAS E INDICADORES</u>			
Critérios	Nº	Evidencia / Indicador	Documento/enlace
Todos	E1	Memoria Vixente do título	ACSUG
Todos	E2	Informes de verificación, modificación, seguimento incluíndo os plans de mellora	ACSUG
1	E3	Análise do perfil real de ingreso/egreso	Autoinforme, Criterio 1
1,6	E4	Guías docentes das materias (competencias, actividades formativas, metodoloxías docentes, sistemas de avaliación, resultados de aprendizaxe)	Web do Título
1,3	E5	Actas das reunións celebradas, polo menos dos dous últimos cursos, da Comisión Académica/Comisión de Titulación/Comisión de Garantía de Calidade (as actas deben incorporar un apartado con acordos adoptados en cada reunión)	http://www.usc.es/gl/centros/politicas/gobernop.html (Enlaces ao final da páxina)
1	E6	Listaxe de estudantes que solicitaron recoñecemento de créditos	 E6_17-18.pdf
1,6	E8	Informes/documentos onde se recollan as conclusións dos procedementos de consulta internos e externos para valorar a relevancia e actualización do perfil de egreso dos estudantes do título/valoración adquisición resultados da aprendizaxe	Autoinforme, Criterios 1 e 6
1,7	I1	Número de estudantes de novo ingreso por curso académico	4313707_P.Ind_2017-2018
			4313707_INF.16_2017-2018
			4313707_INF.CiUG_2017-2018
1	I2	No caso de máster, número de estudantes de novo ingreso por titulación de procedencia	4313707_I2_2017-2018
1	I3	Indicadores de mobilidade (Número e porcentaxe de estudantes que participan en programas de mobilidade sobre o total de estudantes matriculados)	4313707_P.Ind_2017-2018
			5014_INF.03_2017-2018

2	E9	Páxina web da universidade/centro/título (debe ter como mínimo a información referida "Información mínima pública*")	Web da USC
			Web do Centro
			Web do Título
3	E10	Documentación do SGC (política e obxectivos de calidade, manual e procedementos)	Web do Centro
3	E11	Evidencias da implantación dos procedementos do SGC(procedementos completos, revisados e actualizados que desenvolvan as directrices do SGC:Política de calidade,Deseño revisión periódica e melloras dos programas formativos, garantía da aprendizaxe, ensinanza e avaliación centrados no estudante, Garantía e mellora da calidade dos recursos humanos, garantía e mellora da calidade dos recursos materiais e servizos e información Pública)	Web do Centro
3,7	E12	Plans de mellora derivados da implantación do SGC	Web do Centro
3,7	E13	Análise das enquisas de satisfacción (%participación, resultados, evolución,...)	Autoinforme, Criterios 3 e 7
Todos	I4	Resultados das enquisas de satisfacción de todos os grupos de interese do título	4313707_P.Ind_2017-2018
			4313707_INF.04_2017-2018
			5014_INF.05_2017-2018
			4313707_INF.06_2017-2018
			4313707_INF.07_2017-2018
			4313707_INF.08_2017-2018
			4313707_INF.09_2017-2018
			5014_INF.10_2017-2018
			5014_INF.11_2017-2018
			4313707_INF.13_2017-2018
			4313707_INF.14_2017-2018
			5014_INF.21_2017-2018
			4313707_INF.22_2017-2018
4313707_INF.23_2017-2018			

			4313707_Informe_de_indicadores_2017-2018
3	I5	Resultados dos indicadores que integran o SGC	4313707_P.Ind_2017-2018
			4313707_Informe_de_indicadores_2017-2018
4	E15	Plan de Ordenación Docente: información sobre o profesorado (número, experiencia docente e investigadora, categoría, materias que imparte, área, etc)	4313707_E15_2017-2018
4	E16	Información sobre o persoal de apoio por Centro (número e cargo/posto desempeñado)	5014_E16_2017-2018
4	E17	Análise das enquisas de avaliación da docencia (% participación, resultados, evolución, ...)	Autoinforme, Criterio 4
4	I6	Porcentaxe de participación do profesorado do título en plans de formación da universidade e en actividades formativas específicas	5014_I6-I7_2017-2018
4	I7	Porcentaxe de participación do PAS do centro en plans de formación da universidade e en actividades formativas específicas	5014_I6-I7_2017-2018
4	I8	Resultados das enquisas de avaliación da docencia (%participación, resultados, evolución,...)	4313707_INF.13_2017-2018
			4313707_INF.14_2017-2018
4	I10	Indicadores de mobilidade (número e porcentaxe de profesores que participan en programas de mobilidade sobre o total de profesorado do título)	5014_I10_2017-2018
5	E18	Información sobre os recursos materiais directamente relacionados co título	Web do Centro
5	E19	Información sobre servicios de orientación académica e programas de acollida	Web do Centro
5	E20	Listaxe dos centros/entidades para a realización de prácticas externas curriculares ou extracurriculares	 E20_17-18.pdf
5	I11	Distribución alumnado por centros de prácticas	 I11_17-18.pdf
5	E22	Materiais didácticos e/o tecnolóxicos que permitan unha aprendizaxe a distancia	Campus Virtual

6	E24	Listaxe de traballos fin de grao/máster de, al menos, os últimos cursos académicos (título, titor y calificación)	 E24-17-18.pdf
6	E25	Informes/listaxe das calificacións de cada unha das materias do título	4313707_INF.15_2017-2018
6	E26	Mecanismos utilizados para a análise da adquisición dos resultados de aprendizaxe	Autoinforme, Criterio 6
7	E30	Informe/documento onde se recollan os resultados do título (incluídos indicadores inserción laboral e SIIU)	Autoinforme, Criterio 7
6,7	I12	Indicadores de resultados (estas taxas facilitaranse de forma global para o título. As taxas de rendemento, éxito e avaliación facilitaranse tamen por materia): - Taxa de graduación - Taxa de abandono - Taxa de eficiencia - Taxa de rendimient - Taxa de éxito - Taxa de avaliación	4313707_P.Ind_2017-2018
			4313707_INF.17_2017-2018
			4313707_INF.18_2017-2018
			4313707_INF.19_2017-2018
			4313707 _ INF_SIIU_2017-2018
			4313707 _Informe_de_indicadores_2017-2018
7	I13	Relación da oferta/demanda das prazas de novo ingreso	4313707_P.Ind_2017-2018
			4313707_INF.CiUG_2017-2018
			4313707_Informe_de_indicadores_2017-2018
7	I14	Resultados de inserción laboral	4313707_EIL-SIIU_2017-2018
1,4,5	I15	Media de alumnos por grupo de docencia (docencia expositiva, interactiva,...)	4313707_P.Ind_2017-2018 4313707 _Informe_de_indicadores_2017-2018 4313707 _MedUSC_2017-2018

4 .MODIFICACIÓN DO PLAN DE ESTUDOS

MODIFICACIÓN	XUSTIFICACIÓN
<p>Na Comisión Académica do 18/02/2019 acordouse por unanimidade presentar a declaración de intencións para facer una modificación sustancial da memoria.</p>	<p>Por indicación da Xunta de Galicia faise necesario modificar o título e adaptalo a nova normativa.</p>

ACCIÓN DE MELLORA	
Código	AM-1 (Curso 2017-2018)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 7 - Indicadores de satisfacción e rendemento
Análise causa	A especificidade da titulación require un regulamento propio de TFMs que complemente o xeral da USC.
Definición/ descrición proposta	Elaboración dun regulamento propio de TFMs
Datas	Finalización: 21/12/2018; Inicio: 29/05/2018
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Erika Jaráiz Gulías
Tarefa1	AM-1.1
Descrición tarefa	Elaboración regulamento TFMS
Data prevista de finalización	21/12/2018
Responsable	Erika Jaráiz Gulías
Estado	A proposta de Regulamento aprobouse en sesión da Comisión Académica do 29/01/2019, e remitiuse á asesoría xurídica da USC para o seu informe e posterior aprobación polos órganos correspondentes.

ACCIÓNS DE MELLORA	
Código	AM-2 (Curso 2017-2018)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	A Comisión de Título detectou a necesidade de elaborar un regulamento de prácticas para o máster que contemple a especificidade da titulación
Análise causa	A especificidade da titulación require un regulamento propio que complete o establecido na normativa da USC
Definición/ descripción proposta	Elaboración dun regulamento de prácticas específico para o máster
Datas	Finalización: 21/12/2018; Inicio: 29/05/2018
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Erika Jaráiz Gulías
Tarefa1	AM-2.1
Descripción tarefa	Elaboración regulamento prácticas
Data prevista de finalización	21/12/2018
Responsable	Erika Jaráiz Gulías
Estado	A proposta de Regulamento aprobouse en sesión da Comisión Académica do 29/01/2019, e remitiuse á asesoría xurídica da USC para o seu informe e posterior aprobación polos órganos correspondentes.

ACCIÓN DE MELLORA	
Código	AM-1 (Curso 2018-2019)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 6 – Resultados da aprendizaxe
Análise causa	A traxectoria do Máster é xa o suficientemente longa para contar cun nutrido grupo de egresados. Resulta interesante poder ter contacto con estes egresados co fin de organizar actividades e de que poidan aportar a novos estudantes as súas experiencias no mercado laboral.
Definición/ descripción proposta	Promover a creación dunha asociación de egresados do Máster de Márketing, Consultoría e Comunicación Política.
Datas	Finalización: 31/12/2019; Inicio: 01/05/2019
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Coordinador do Máster; Comisión Académica do Máster
Tarefa1	AM-1.1
Descrición tarefa	Promover a creación dunha asociación de egresados do Máster de Márketing, Consultoría e Comunicación Política.
Data prevista de finalización	31/12/2019
Responsable	Coordinador do Máster; Comisión Académica do Máster
Estado	Activa